

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(7)
مستخلص البحث	(9)
กิตติกรรมประกาศ	(11)
ตารางปริญญดอักษร	(12)
สารบัญ	(16)
รายการตาราง	(20)
รายการภาพประกอบ	(21)
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา	1
1.2 อัลกุรอาน อัลหะดีษ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	40
1.4 ความสำคัญและประโยชน์การวิจัย	40
1.5 ขอบเขตการวิจัย	40
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น	41
1.7 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	42
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	42
1.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย	43
1.10 วิธีดำเนินการวิจัย	46
2 การช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุอัลลัฟ	56
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์มุสลิม	57
2.1.1 ความหมายของอัตลักษณ์	57
2.1.2 ความหมายของอัตลักษณ์มุสลิม	60
2.1.3 กระบวนการสร้างอัตลักษณ์	62
2.1.4 ที่มาและการสร้างตัวของอัตลักษณ์มุสลิม	63
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับมุอัลลัฟ	72
2.2.1 ความหมายมุอัลลัฟ	74
2.2.2 มุอัลลัฟตามการเรียกขานในสังคมไทย	75
2.2.3 มุอัลลัฟในอัลกุรอาน	78
2.2.4 การปรับตัวของมุอัลลัฟต่อการรับอิสลาม	87
2.2.5 ปัจจัยที่ส่งผลในการเข้ารับอิสลามของมุอัลลัฟ	93

สารบัญ (ต่อ)

2.3	การเรียนรู้อิสลามของมุอัลลัฟ	99
2.3.1	อัลกุรอาน	99
2.3.2	อัลหะดีษ	102
2.4	อัตลักษณ์ของมุสลิม	105
2.4.1	หลักการศรัทธา	108
2.4.2	หลักการปฏิบัติ	122
2.4.2.1	การละหมาด	125
2.4.2.2	การถือศีลอด	129
2.4.2.3	ซะกาต	138
2.4.2.4	ฮัจญ์	149
2.4.3	หลักคุณธรรมความดี	153
2.4.3.1	ความอดทน	156
2.4.3.2	การให้อภัย	157
2.4.3.3	ความเมตตา	159
2.4.3.4	การส่งเสริมความดี ยับยั้งความชั่ว	161
2.4.3.5	การทักทาย	162
2.4.3.6	อาหารฮาลาล	164
2.4.3.7	การแต่งกาย	166
2.5	แนวคิดเกี่ยวข้องกับรูปแบบ	168
2.5.1	ความหมายของรูปแบบ	168
2.5.2	ประเภทของรูปแบบ	170
2.5.3	การพัฒนาารูปแบบ	171
2.5.4	ขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบ	173
3	สภาพและบริบทขององค์กรมุสลิมที่ให้ความช่วยเหลือและการสร้างอัตลักษณ์มุสลิมของมุอัลลัฟในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย	175
3.1	บริบทประเทศไทย	175
3.1.1	การตั้งถิ่นฐานในช่วงยุคประวัติศาสตร์หรือยุคนครรัฐ	175
3.1.2	ขอบเขตที่ตั้งของประเทศไทย	177
3.2	สังคมไทยเป็นพหุสังคม	178
3.2.1	การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย	179
3.2.2	อัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์ในพหุวัฒนธรรม	181
3.3	การสร้างสังคมพหุวัฒนธรรม	182
3.4	มุสลิมในสังคมไทย	184

สารบัญ (ต่อ)

3.4.1	กลุ่มมุสลิมชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย	185
3.4.2	จำนวนประชากรมุสลิมและมัสยิดในประเทศไทย	187
3.4.3	การบัญญัติกฎหมายที่รองรับสถานะของมุสลิมในประเทศไทย	191
3.5	ผลการวิจัยสภาพและบริบทขององค์กรมุสลิมในการให้ความช่วยเหลือและการสร้างอัตลักษณ์มุสลิมของมุสลิมในภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย	192
3.5.1	บริบทพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย	192
3.5.2	ประชากรภาคกลาง	193
3.5.3	มูลนิธิสันติชน: องค์กรมุสลิมในการให้ความช่วยเหลือและการสร้างอัตลักษณ์มุสลิมของมุสลิมในภาคกลาง	194
3.5.4	มูลนิธิรักมนุษยชาติ: องค์กรมุสลิมในการให้ความช่วยเหลือและการสร้างอัตลักษณ์มุสลิมของมุสลิมในภาคเหนือ	207
3.5.5	มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนามุสลิมอีสาน: องค์กรมุสลิมในการให้ความช่วยเหลือและการสร้างอัตลักษณ์มุสลิมของมุสลิมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน)	216
4	ผลการวิจัย	239
	ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพและบริบทขององค์กรมุสลิมในการช่วยเหลือและการสร้างอัตลักษณ์มุสลิม	239
4.1	บริบทภูมิหลังของศาสนาอิสลามและมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้	239
4.1.1	ที่มาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	240
4.1.2	วิถีชีวิตชาวไทยมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้	243
4.1.3	ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และอาณาเขตของจังหวัดชายแดนภาคใต้	244
4.2	องค์กรมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้	249
4.2.1	สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด	249
4.2.2	มัสยิด	251
4.2.3	สถาบันการศึกษา	256
4.2.4	มูลนิธิ หรือสมาคม	259
4.3	การช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิมขององค์กรมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้	260
4.3.1	สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี	260
4.3.2	สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา	265
4.3.3	สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส	269
4.3.4	ชมรมอิมามอำเภอหรือเสา จังหวัดนราธิวาส	273

สารบัญ (ต่อ)

4.3.5 มัสยิดกลางปัตตานี: ชมรมมุสลิมมัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี	274
4.3.6 มุลินิสังเสริมจริยธรรมจังหวัดปัตตานี	276
4.3.7 มุลินิเพื่อการพัฒนาสังคม	279
ระยะที่ 2 การร่างรูปแบบการช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิมใน จังหวัดชายแดนภาคใต้	288
ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิม ขององค์กรมุสลิมที่เหมาะสมในจังหวัดชายแดนภาคใต้	292
ระยะที่ 4 การปรับปรุงรูปแบบการช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิมที่ เหมาะสมในบริบทประเทศไทยขององค์กรมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้	299
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	303
5.1 สรุปผลการวิจัย	307
5.2 อภิปรายผล	315
5.3 ข้อเสนอแนะ	324
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	324
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	325
บรรณานุกรม	326
ภาคผนวก	340
ภาคผนวก ก หนังสือผลการพิจารณารับรองจริยธรรมในมนุษย์	341
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	344
ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย	348
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	350
ภาคผนวก จ เอกสารประกอบการประชุมเพื่อการรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	357
ภาคผนวก ฉ แบบบันทึกการประชุมเพื่อการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ	372
ภาคผนวก ช รูปแบบการช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิมที่ เหมาะสมในบริบทประเทศไทยขององค์กรมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้	377
ภาคผนวก ซ คู่มือการใช้รูปแบบการช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิม ที่เหมาะสมในบริบทประเทศไทยขององค์กรมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Al-Irshad Model)	379
ภาคผนวก ฌ หนังสือตอบรับการเผยแพร่บทความวิจัย	399
ประวัติผู้เขียน	403

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก	48
ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลจำนวนประชากรมุสลิมในประเทศไทย	188
ตารางที่ 3 แสดงสถิติจำนวนมัสยิดที่จดทะเบียน ปี 2564	189
ตารางที่ 4 แสดงพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมุสลิมในประเทศไทย	191
ตารางที่ 5 แสดงลำดับเหตุการณ์ของศูนย์เยาวชนมุสลิมอุดรธานี	223
ตารางที่ 6 แสดงลำดับเหตุการณ์และกิจกรรมความเคลื่อนไหวมุสลิมอีสาน	224
ตารางที่ 7 แสดงองค์การภาคีเครือข่ายของมูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนามุสลิมอีสาน	228
ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบการช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิม ขององค์กรมุสลิมตามภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย	234
ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบการช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิม ขององค์กรมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้	283
ตารางที่ 10 แสดงองค์ประกอบในการให้ความช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิม แก่มุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้	289
ตารางที่ 11 แสดงสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินและ ตรวจสอบรูปแบบการให้ความช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิม มุสลิมขององค์กรมุสลิมที่เหมาะสมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	293
ตารางที่ 12 แสดงการวิเคราะห์การช่วยเหลือและสร้างอัตลักษณ์มุสลิมแก่มุสลิมตาม ภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย	296

